

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Zasady przyznawania dofinansowania przez Lokalną Grupę Działania Dolina Raby w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju

Trzciana, styczeń 2018

Informacje wstępne

- Obszar LGD Dolina Raby obejmuje obszar gmin:
 - Biskupice, Gdów, Łapanów, Trzciana, Nowy Wiśnicz, Żegocina
- LGD Dolina Raby:
 - Ogłasza nabory
 - Ocenia i wybiera projekty do finansowania w ramach lokalnej strategii rozwoju (LSR)
- Informacje nt. ogłaszanych naborów, terminu oraz wymaganej dokumentacji aplikacyjnej: w biurze LGD oraz do pobrania na <http://dolaraby.pl>

Informacje wstępne

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
 - Działanie: „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność)”
 - **Poddziałanie 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**

Podstawa prawna

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „**Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 z późn. zm.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Wybór projektów do finansowania

- Dofinansowanie mogą dostać projekty wybrane przez LGD Dolina Raby;
- Projekty mogą być wybrane przez LGD jeśli:
 - **są zgodne z LSR**, tj. z Przedsięwzięciem wskazanym w Ogłoszeniu o naborze (projekt realizuje wskazane w ogłoszeniu o naborze wskaźniki)
 - Spełniają podstawowe warunki przyznania dofinansowania (wynikające z Rozporządzenia, sprawdzane przez LGD)
 - Są złożone w miejscu i czasie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków
 - są zgodne z zakresem tematycznym (wskazany w Ogłoszeniu o naborze wniosków)
 - uzyskały minimalną liczbę punktów w ramach oceny wg lokalnych kryteriów wyboru
- Dofinansowanie dla: tych projektów które mieszczą się w limicie środków wskazanym ogłoszeniu o naborze

Ocena w Urzędzie Marszałkowskim

- Wnioski wybrane przez LGD przekazywane są do Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie w celu ich dalszej oceny (kwalifikowalność kosztów, racjonalność, zasadność kosztów operacji, poprawność wypełnienia wniosku i załączników, w tym ocena biznesplanu)

Ocena wniosków

- Ocena w LGD – max 45 dni + 7 dni jeżeli wzywano Wnioskodawcę do uzupełnień - od zakończenia naboru
- Ocena wniosku w Urzędzie Marszałkowskim – 4 miesiące od dnia przekazania wniosku przez LGD do Zarządu Województwa (Urzędu Marszałkowskiego);
- Wezwanie Wnioskodawcy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy (dofinansowania) wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosków do czasu wykonania przez Wnioskodawcę tych czynności;
- Możliwość wezwania Wnioskodawcy do usunięcia braków lub oczywistych omyłek – w terminie 7 dni

Rozwój działalności gospodarczej

Beneficjent

- O pomoc może ubiegać się podmiot będący:
- **osobą fizyczną**, jeżeli:
 - jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - jest pełnoletnia,
 - miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do CEIDG, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR –

Beneficjent

- **osoba prawna**, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR;
- **jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości** prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR;
- Realizacja operacji przez spółkę cywilną – w zależności od rodzaju wspólnika, warunki spełniają wszyscy wspólnicy;

Warunki przyznania pomocy

- nadany „numer identyfikacyjny” – o nadanie numeru należy wystąpić (złożyć odpowiedni wniosek) do Biura Powiatowego ARiMR;
 - „wniosek o wpis do ewidencji producentów”
- W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli **numer identyfikacyjny został nadany spółce!**

Warunki przyznania pomocy

- podmiot prowadzi działalność jako **mikro lub małe przedsiębiorstwo**
 - **mikroprzedsiębiorstwo** definiuje się jako przedsiębiorstwo, które zatrudnia **mniej niż 10 pracowników** i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa (całkowity bilans roczny) **nie przekracza 2 milionów EUR**
 - **małe przedsiębiorstwo** definiuje się jako przedsiębiorstwo, które zatrudnia **mniej niż 50 pracowników** i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa (całkowity bilans roczny) **nie przekracza 10 milionów EUR**

Ustalenie statusu przedsiębiorstwa

- **przedsiębiorstwa działające dłużej niż dwa zamknięte lata obrachunkowe** - ocenę statusu należy rozpocząć od ustalenia statusu przedsiębiorstwa w ostatnich dwóch zamkniętych, kolejnych latach obrachunkowych, poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- Jeśli wskazują one na tę samą wielkość, to badanie może zostać zakończone, albowiem przedsiębiorstwo uzyskało dany status (np. 2015 – mikro i 2014 – mikro);

Ustalenie statusu przedsiębiorstwa

- Jeżeli w tych dwóch latach przedsiębiorstwo osiąga dane właściwe dla dwóch różnych wielkości przedsiębiorstwa (np. 2015 – mikro, 2014 – małe), **należy cofać się** sukcesywnie do danych z dalszych okresów działalności przedsiębiorstwa, aż do momentu, **kiedy wystąpią dwa lata z rzędu, kiedy przedsiębiorstwo osiągnęło dane właściwe dla tej samej kategorii przedsiębiorstwa.**

Ustalenie statusu przedsiębiorstwa

- Jeżeli w wyniku przeprowadzonej analizy ustalone zostanie, iż od momentu rozpoczęcia działalności nie zaistniały dwa kolejne następujące po sobie lata, w których wystąpił ten sam status przy określaniu wielkości podmiotu, należy kierować się zasadami wskazanymi w poniższej tabeli:

	2011 (rok utworzenia)	2012	2013	2014	2015	Wielkość	Uzasadnienie
Podmiot A	mikro	małe	mikro	małe	mikro	mikro	Żadna z wielkości się nie utrzymała, a pierwszy rok wskazuje na mikro.
Podmiot B	mikro	małe	mikro	małe	średnie	małe	W latach 2014-2015 utrzymała się utrata statusu przedsiębiorstwa mikro; nie utrzymało się natomiast zdobycie statusu przedsiębiorstwa średniego.
Podmiot C	mikro	małe	mikro	średnie	mikro	mikro	Żadna z wielkości się nie utrzymała, a pierwszy rok wskazuje na mikro.
Podmiot D	-	-	małe	mikro	małe	małe	Pierwszy rok wskazuje na małe.

Ustalenie statusu przedsiębiorstwa

- przedsiębiorstwa działających **dłużej niż jeden zamknięty rok** obrachunkowy, a **krócej niż dwa zamknięte lata** obrachunkowe - przedsiębiorca określa kategorię statusu na podstawie danych z pierwszego zamkniętego roku obrachunkowego;
- przedsiębiorstwa **działające krócej niż rok** – nie mogą być beneficjentem;

Dane dotyczące zatrudnienia (status przedsiębiorstwa)

- **Wielkość zatrudnienia (RJR)** - należy wskazać liczbę zatrudnionych osób, która odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR), to jest **liczbie pracowników zatrudnionych na pełnych etatach** w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu, **w ciągu całego uwzględnianego roku obrachunkowego**;
- **Średnioroczne zatrudnienie określa się w przeliczeniu na pełne etaty.**
- Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, lub pracowników sezonowych jest obliczana jako część ułamkowa RJR (etatu).

Dane dotyczące zatrudnienia (status przedsiębiorstwa)

W skład personelu wchodzi:

- **pracownicy**, rozumiani zarówno jako osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, jak i spółdzielczej umowy o pracę, kontraktu menadżerskiego;
- osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego;
- **właściciele-kierownicy** (w tym członkowie zarządu w spółkach kapitałowych, niezależnie do tego, czy swoją funkcję wypełniają odpłatnie, czy też nie) – [przy osobach fizycznych: samozatrudnieni];
- partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe.

Dane dotyczące zatrudnienia (status przedsiębiorstwa)

W skład personelu **nie wchodzi** (nie wliczamy do liczby pracowników):

- Praktykanci lub studenci odbywający szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym
- Nie wlicza się również okresu trwania urlopu **macierzyńskiego (w tym rodzicielskiego) ani wychowawczego.**
- Uwaga: wielkość zatrudnienia obliczana z dokładnością **do dwóch miejsc po przecinku**

Dane finansowe

- pułap dotyczy **rocznego obrotu lub rocznej sumy** bilansowej przedsiębiorstwa – **wystarczy że podmiot spełnia jeden z nich**
- Przedsiębiorstwo nie musi więc spełniać obydwu warunków finansowych i **może** przekroczyć jeden z pułapów finansowych, nie tracąc swojego statusu.
- Dane finansowe (roczny obrót lub roczna suma bilansowa) podawane na podstawie **ksiąg rachunkowych lub sprawozdań finansowych**;
- Dane finansowe – podawane wyłącznie w euro, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.
- Kwoty obrotów i sumy bilansowej należy **przeliczyć na euro wg średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrachunkowego poprzedzającego rok obrachunkowy, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy.**
- Kwota obrotu jest obliczana bez uwzględnienia podatku VAT oraz innych podatków pośrednich;

Dane finansowe

- **Suma bilansowa (w EUR)** - jedynie przedsiębiorcy, którzy na podstawie *Ustawy o rachunkowości* są zobowiązani do sporządzania bilansu.

Warunki przyznania pomocy c.d.

- koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;
- operacja będzie realizowana nie więcej niż w **2 etapach**, a wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie **2 lat od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.**;

Warunki przyznania pomocy c.d.

- operacja, która obejmuje koszty **inwestycyjne**, **zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR**, chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowego obiektu budowlanego, którego odcinek będzie zlokalizowany poza tym obszarem;

Warunki przyznania pomocy c.d.

- Operacja inwestycyjna – posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości;
- Operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;
- **Minimalna całkowita wartość** operacji wynosi **nie mniej niż 50 tys. złotych**;
- Realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.

Warunki przyznania pomocy c.d.

- podmiot ten wykaże, że:
 - posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować,
 - lub
 - posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować,
 - lub
 - posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną,
 - lub
 - wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować;

Warunki przyznania pomocy c.d.

- została wydana ostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli jej wydanie jest wymagane przepisami odrębnymi;

Działalność wyłączonej ze wsparcia

- działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
- górnictwo i wydobywanie;
- działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych;
- produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- produkcja metali;
- produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz motocykli;
- transport lotniczy i kolejowy;
- gospodarka magazynowa.

Warunki przyznania pomocy c.d.

- podmiot ubiegający się o jej przyznanie **w okresie 3 lat** poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał **łącznie przez co najmniej 365 dni działalność gospodarczą**, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz nadal wykonuje tę działalność (**sezonowość!**);
- operacja zakłada:
 - utworzenie **co najmniej jednego miejsca pracy** w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie **umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę**,
 - utrzymanie miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upłynie **3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej (miejsc dotychczasowych+utworzonych)**

Do stanu zatrudnienia nie należy wliczać pracowników przebywających na urlopie:

- bezpłatnym (kod świadczenia / przerwy 111);
- macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim (kod świadczenia / przerwy 311,319,325,327; kod tytułu ubezpieczenia 12 40);
- wychowawczym (kod świadczenia / przerwy 121,122; kod tytułu ubezpieczenia 12 11);
- bezpłatnym udzielonym pracownikom powołanym do pełnienia określonych funkcji z wyboru;

oraz

- stażystów;
- osób zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego;
- osób wykonujących pracę na podstawie innej niż umowa o pracę i spółdzielcza umowa o pracę (np. umowy zlecenia, umowy o dzieło lub kontraktu menadżerskiego);
- osób tzw. samozatrudnionych, czyli osób prowadzących działalność gospodarczą;
- osób skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy wydanego przez dyrektora zakładu karnego (a nie umowy o pracę).

Warunki przyznania pomocy c.d.

- Utworzenie miejsca pracy nie jest wymagane jeśli suma kwot pomocy przyznanej i wnioskowanej nie przekracza 25 tys. zł
- Limit pomocy dla Beneficjenta w całym okresie 2014-2020 – 300 tys. zł
- Limit pomocy na operację – 200 tys. zł (zgodnie z LSR Dolina Raby), w przypadku naboru 4/2018 - 135 767,75 zł , 5/2018 – 100 tys. zł, 6/2018 – 100 tys. zł.
- Refundacja kosztów kwalifikowalnych:
 - **Mikroprzedsiębiorstwa – 70%**
 - **Małe przedsiębiorstwa – 50%**

Warunki przyznania pomocy c.d.

- podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy na „rozwój działalności” nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie „podejmowanie działalności” (19.2-Leader) albo **upłynęło co najmniej 2 lata** od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację w zakresie **podjęcia działalności**;
- Podmiotowi prowadzącemu działalność sklasyfikowaną jako *produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów* **nie przyznaje się pomocy jeśli skorzystał z pomocy w ramach PROW 2014-2020 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” (Poddziałanie 4.2)** lub na zakres „tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego.

Koszty kwalifikowalne

- 1) koszty ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, zwane dalej „kosztami ogólnymi”,
 - **honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności**
 - 2) zakupu robót budowlanych lub usług,
 - 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
 - 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
 - 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia,
 - 6) zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą,
 - 7) zakupu rzeczy innych niż wymienione w pkt 5 i 6, w tym materiałów,
 - 9) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 (jeśli nie istnieje możliwość odzyskania na mocy prawodawstwa krajowego)
- **które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.**

Koszty kwalifikowalne

- Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.
- **koszty ogólne** są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej **10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji**,
- koszty **zakupu środków transportu** – w wysokości nieprzekraczającej **30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.**

Koszty kwalifikowalne

Koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości jeżeli zostały poniesione:

- **od dnia zawarcia Umowy!**
- Koszty ogólne – od 1 stycznia 2014 r.
- Refundowane są koszty ujęte w Zestawieniu Rzeczowo-Finansowym (wykaz kosztów we wniosku), faktycznie poniesione, udokumentowane;
- w przypadku transakcji, których wartość bez względu na liczbę wynikających z niej płatności przekracza **1 tysiąc zł – poniesione w formie rozliczenia bezgotówkowego**,
- zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania – w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji **z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w ustawie o rozwoju obszarów wiejskich i rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 roku**,
- Koszty kwalifikowalne ponoszone do dnia złożenia WOP, a gdy został wezwany do usunięcia braków – nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego wezwania
- Uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości/lub do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy

Zasada konkurencyjności

- **zachowanie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań** ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji – w przypadku gdy do ich wyboru **nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych, a wartość danego zadania** ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji **przekracza 20 tys. złotych netto**;
- W odniesieniu do kosztów ogólnych poniesionych przed podpisaniem umowy (a po 1.01.2014) zasada **zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców nie jest wymagana.**

Koszty kwalifikowalne

- Do kosztów kwalifikowalnych **nie zalicza się kosztów** inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie **liniowych obiektów** budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR;

Koszty kwalifikowalne

- **wkład rzeczowy** obejmujący koszty:
 - wartość towarów, gruntu lub nieruchomości
 - nieodpłatnej pracy, tj. pracy oraz usług świadczonych nieodpłatnie
- **Wartość gruntu i nieruchomości** –nie przekracza **10 % łącznych wydatków kwalifikowalnych** dla danej operacji;
- **Wartość nieodpłatnej pracy** - ustala się jako:
 - liczba przepracowanych godzin X przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok złożenia wniosku/168

Praca nieodpłatna – nabory 2018 rok:

- Komunikat GUS z 9 lutego 2017 r.:
 - **przeciętne wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2016 r. – 4047,21 zł. zł**
- $4047,21 \text{ zł}/168 \text{ godzin} = 24,09 \text{ zł}/1 \text{ godzinę pracy}$

Uwaga!

- Wartość wkładu rzeczowego nie jest ograniczona.
- Pomimo braku przepisu limitującego wysokość wkładu niepieniężnego wnioskowana **kwota pomocy** (oraz wypłacona) **nie może być wyższa niż suma wszystkich kosztów kwalifikowalnych pomniejszona o wartość wkładu rzeczowego;**
- **Przykład:**
- Kwota kosztów kwalifikowalnych 100 000 zł
- Wkład rzeczowy 40%, tj. 40 000 zł
- Wkład finansowy 60%, tj. 60 000 zł
- Refundacja 70% (70 000) ale nie więcej niż 60 000 zł

Wkład rzeczowy c.d.

- Rozliczenie wkładu pracy – Karta pracy i usług świadczonych nieodpłatnie (Załącznik do WOP)
- określenie wysokości wkładu rzeczowego w postaci udostępnienia sprzętu lub surowców powinno się opierać na cenach rynkowych (np. przy założeniu danej ilości i jakości surowca, zużycia sprzętu udostępnionego).
- jeżeli Wnioskodawca nie jest w stanie określić wysokości wkładu rzeczowego może zwrócić się do rzeczoznawcy, lecz nie ma takiego obowiązku;
- należy mieć na uwadze, że wartość wkładu rzeczowego może zostać poddana niezależnej ocenie i weryfikacji;

Wartość gruntu lub nieruchomości

- W przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości wartość wkładu musi zostać poświadczona przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy i nie przekracza limitu 10 % łącznych wydatków kwalifikowalnych dla danej operacji.

Warunki wypłaty pomocy – ogólnie

- Środki są wypłacane jeżeli:
- 1) zrealizował operację lub jej etap zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz z warunkami określonymi w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją, w tym poniósł związane z tym koszty (do dnia złożenia WOP lub w terminie 14 dni, które ma na usunięcie braków)
- 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
- 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

Termin rozpatrzenia wniosku o pomoc

- Wnioskodawca składa wniosek w terminie podanym w ogłoszeniu o naborze – nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni
- Po wyborze operacji LGD ma 7 dni na przekazanie dokumentacji
- **Rozpatrzenie wniosku o pomoc na podjęcie działalności przez ZW – 4 miesiące** od dnia przekazania wniosku o przyznanie pomocy przez LGD:
 - ZW wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy,lub
 - ZW informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy – w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy;

Rozpatrywanie wniosku o pomoc (analogicznie jak w premii)

- Wnioskodawca może być wezwany do usunięcia braków lub poprawienia oczywistych omyłek we wniosku o pomoc (w razie ich stwierdzenia) – (ma na to 7 dni)
- Wezwanie Wnioskodawcy do usunięcia braków/oczywistych omyłek – wstrzymuje bieg 3-miesięcznego terminu na rozpatrzenie wniosku o pomoc

Termin złożenia wniosku o płatność

- wniosek o płatność beneficjent składa **w terminie określonym w umowie**, nie później jednak niż po upływie 2 lat od dnia zawarcia umowy i **nie później niż w dniu 31 grudnia 2022 r.**
- **Wyplata środków** w terminie **3 miesięcy** od dnia złożenia WOP

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- Realizacji operacji zgodnie z biznesplanem, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy;
- osiągnięcia celu operacji oraz wskaźników jego realizacji określonych w Umowie, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową
- przedstawienia wraz z wnioskiem o płatność końcową dokumentów potwierdzających osiągnięcie celu i wskaźników jego realizacji (np. lista obecności uczestników szkolenia, materiały szkoleniowe, dokumenty potwierdzające dokonanie konkurencyjnego wyboru wykonawcy)
- Poniesienie kosztów kwalifikowalnych (od dnia w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych od dnia 1 stycznia 2014 r. - w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji której wartość, bez względu na liczbę wynikającej z niej płatności przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego);
- Niefinansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z innych środków publicznych zgodnie z warunkami przyznania pomocy

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- osiągnięcia co najmniej 30% zakładanego w biznesplanie, ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie rok od dnia wypłaty płatności końcowej
- Utworzenia zadeklarowanej w umowie liczby miejsc pracy – najpóźniej do dnia złożenia wniosku o płatność końcową – i ich utrzymanie przez 3 lata (od płatności końcowej)
- Ponoszenia kosztów zatrudnienia pracownika(ów), w odniesieniu do miejsc(a) pracy (dotychczasowych i planowanych)

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą – do 3 lat po dokonaniu płatności końcowej
- nieprzenoszenia prawa własności lub posiadania nabytych dóbr, wybudowanych budynków oraz ich wykorzystywania w sposób zgodny z przeznaczeniem i celami operacji - przez okres 3 lat liczony od dnia wypłaty przez Agencję płatności końcowej
- prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z realizacją operacji

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- spełniania, do dnia złożenia wniosku o płatność końcową:
 - warunków określonych w § 3 rozporządzenia w zakresie odpowiednim do formy prawnej, a w przypadku spółki cywilnej, przez wszystkich wspólników tej spółki (siedziba/miejsce wykonywania działalności)
 - prowadzenia mikroprzedsiębiorstwa albo małego przedsiębiorstwa;

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- ponoszenia wszystkich kosztów kwalifikowalnych operacji z zachowaniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości zgodnie z **przepisami o zamówieniach publicznych**, a w przypadku gdy przepisy ustawy pzp nie będą miały zastosowania, a wartość danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji **przekracza 20 000 złotych netto, przeprowadzenia postępowania ofertowego** i ponoszenia wszystkich kosztów kwalifikowalnych operacji zgodnie z zasadami określonymi **w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 roku**
- zrealizowania operacji i złożenia wniosku o płatność końcową, z zachowaniem terminów wskazanych w umowie;

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW, zgodnie z przepisami Załącznika III do rozporządzenia nr 808/2014 opisanymi w Księdze wizualizacji znaku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- Złożenie informacji monitorującej z realizacji biznesplanu, zgodnie ze wzorem dostępnym na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego - w terminie do końca kwartału, następującego po pierwszym roku, liczonym od dnia wypłaty przez Agencję płatności końcowej.

Najważniejsze zobowiązania beneficjenta

- W okresie 5 lat od wypłaty płatności końcowej:
- Przechowywanie dokumentów, umożliwienie kontroli, udzielanie informacji o zrealizowanej operacji podmiotom uprawnionym (w terminie wyznaczonym);

Wybrane sankcje (częściowy lub całkowity zwrot pomocy)

- Sankcje za nierealizowanie zobowiązań (częściowy lub całkowity zwrot pomocy) – określa Umowa
- rozpoczęcie realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu przed dniem zawarcia umowy (z wyłączeniem ponoszenia kosztów ogólnych, które mogą być ponoszone od dnia 1 stycznia 2014 roku) - w takim przypadku koszt ten nie podlega refundacji (lub zwrot zrefundowanego kosztu);
- sfinansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z innych środków publicznych - zwrotowi podlega wartość zrefundowanego kosztu, który został sfinansowany z innych środków publicznych,

Wybrane sankcje (częściowy lub całkowity zwrot pomocy)

- Nieutrzymanie utworzonych miejsc pracy przez wymagany okres – zwrot pomocy 100%
- Nieutrzymanie utworzonych miejsc pracy w założonym wymiarze etatów – zwrot pomocy 100%
- Niezatrudnienie osoby/osób z grupy defaworyzowanej (jeśli dotyczy) –w takim przypadku zwrotowi podlega 100% wypłaconej kwoty pomocy,

Wybrane sankcje (częściowy lub całkowity zwrot pomocy)

- Naruszenie ograniczeń lub warunków w zakresie:
 - przenoszenia własności lub posiadania rzeczy nabytych w ramach realizacji operacji lub sposobu ich wykorzystywania,
 - sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą,
- przy czym w takich przypadkach kwoty nienależnie wypłacone odzyskiwane są w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymagań w trakcie realizacji operacji oraz w okresie trwałości projektu (3 lata dla Rozwoju działalności)

Wybrane sankcje (częściowy lub całkowity zwrot pomocy)

- Nieprzechowywanie dokumentacji związanej z przyznaną pomocą przez okres 5 lat (od wypłaty płatności końcowej) – zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogu, z tym, że nie więcej niż 3% wypłaconej kwoty pomocy,
- **Nieosiągnięcie co najmniej 30% zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie rok od dnia wypłaty płatności końcowej - zwrotowi podlega 100% wypłaconej kwoty pomocy**
- Nie złożenie w terminie (na wezwanie UM) informacji dot. zrealizowanej operacji – zwrotowi podlega 0,5% wypłaconej kwoty pomocy

Inne informacje

- podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy realizujący operację może uzyskać:
 - zaliczkę (w wysokości nieprzekraczającej 50% wnioskowanej kwoty pomocy przypadającej na koszty kwalifikowalne realizacji operacji w części dotyczącej inwestycji),
- **albo**
 - **wyprzedzające finansowanie kosztów** kwalifikowalnych operacji (w wysokości 36,37% wnioskowanej kwoty pomocy)

Zaliczka

- Zaliczka może być wypłacana Beneficjentowi jednorazowo lub w transzach, w terminie, wysokości i w sposób określony w umowie o przyznaniu pomocy.
- Zaliczka nie może być wypłacona odnośnie kosztów kwalifikowalnych (w części dotyczącej inwestycji), które zostały już poniesione (np. podpisał Umowę i zanim zaliczka – część kosztów już poniósł koszty poniesione przed Umową – to koszty niekwalifikowalne)

Zaliczka

- Zabezpieczenie zaliczki jest ustanawiane w wysokości odpowiadającej 100% kwoty zaliczki do dnia rozliczenia zaliczki w jednej albo kilku z następujących form:
 - 1) poręczenia bankowego;
 - 2) gwarancji bankowej;
 - 3) gwarancji ubezpieczeniowej;
 - 4) weksla z poręczeniem wekslowym banku.

Zaliczka

- wypłata zaliczki w transzach – zabezpieczenie jest ustanawiane w wysokości odpowiadającej kwocie wypłacanej transzy zaliczki;
- Forma zabezpieczenia jest określana przez beneficjenta przy zawieraniu/zmianie umowy o przyznaniu pomocy z ZW.
- Jeżeli zaliczka jest udzielana w transzach, w przypadku rozliczenia części transzy zaliczki zabezpieczenie obowiązuje do dnia rozliczenia 100% transzy zaliczki.

- Zabezpieczenie jest ustanawiane na czas obejmujący okres liczony **od dnia zawarcia lub zmiany umowy** o przyznaniu pomocy **do dnia wskazanego w umowie, jako dzień złożenia wniosku o płatność** oraz okres niezbędny do rozliczenia zaliczki - nie krótszy niż 4 miesiące.
- Akceptowane będą gwarancje wystawione przez podmioty znajdujące się w *Rejestrze Upoważnionych Gwarantów* zamieszczonym na stronie internetowej ARiMR (<http://www.arimr.gov.pl/bip/rejestr-upowaznionych-gwarantow.html>)

Zmiana umowy

- Zmiana Umowy przyznania pomocy nie może powodować:
 - zwiększenia kwoty pomocy;
 - zmiany celu operacji oraz wskaźników jego realizacji, o ile z umowy nie wynika inaczej;
 - zmiany zobowiązania o niefinansowaniu kosztów kwalifikowalnych operacji z innych środków publicznych;
 - zmniejszenia ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług, określonego w biznesplanie (30% założonego poziomu sprzedaży, ilościowo lub wartościowo)

Zasady konkurencyjności wydatków w ramach PROW 2014-2020

- **obowiązuje przedsiębiorców w przypadku zamówień przekraczających wartość 20 000 zł netto**, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT);

Zasady konkurencyjności nie stosuje się do zamówień, do których nie stosuje się ustawy pzp, których przedmiotem są:

- a) usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych, które nie są w całości opłacane przez beneficjenta, lub z których korzyści nie przypadają wyłącznie beneficjentowi dla potrzeb jego własnej działalności,
- b) nabycie, przygotowanie, produkcja lub koprodukcja materiałów programowych przeznaczonych do emisji w radiu, telewizji lub Internecie,
- c) zakup czasu antenowego,
- d) nabycie własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości, w szczególności dzierżawy i najmu,
- e) dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, które nie służą prowadzeniu przez beneficjenta produkcji seryjnej mającej na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub pokryciu kosztów badań lub rozwoju, jeżeli ich wartość jest mniejsza niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy pzp,
- f) dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej związanej z organizacją wystaw, koncertów, konkursów, festiwali, widowisk, spektakli teatralnych, przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej lub z gromadzeniem materiałów bibliotecznych przez biblioteki lub muzealiów, jeżeli zamówienia te nie służą wyposażeniu beneficjenta w środki trwałe przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności, a ich wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy pzp,
- g) umów z zakresu prawa pracy;

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu konkurencyjnego wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji i warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz. U. poz. 106).

Dziękuję za uwagę
